

1. DAİRE KARARI

Başvuru Numarası : 2024/2353
Toplantı Tarihi/Sayısı : 01.10.2025/56
Karar Numarası : 2025/659
Başvuran : M.K.
Başvuran Vekili/ Vasisi : -
Adres : -
Muhatap Kurum/Kişi : Sakarya 3 No.lu L Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu Müdürlüğü
Muhatap Vekili/ Vasisi : -
Muhatap Adres : -

I. BAŞVURUNUN KONUSU

1. Başvuranın diş dolgusu yaptırmak istediği ancak Kurum hekiminin dolgu yerine diş çekimi yapmak istediği iddialarına ilişkindir.

II. İNCELEME SÜRECİ

2. Başvuran, başvuru dilekçesinde özetle;

a. Dişinde meydana gelen kanama nedeniyle revire çıktığını ve dişine dolgu yapıldığını, herhangi bir sorun yaşamayacağını söylediğini,

b. Dolgu yapıldıktan 10 gün sonra dolgunun yerinden çıktığını, şikayeti üzerine Kurum hekimi tarafından sıraya alındığını ve sırası geldiğinde yeniden dolgu yapılacağını söylediğini, sırası geldiğinde ise hekim tarafından dişin dolguya uygun olmadığı ve çekilmesi gerektiğinin söylendiğini,

c. Dişinin çekilmesine ihtiyaç olmadığını, sağlık durumundan endişe ettiğini, dolgu için diş köklerinin sağlam olduğunu ve bu hususa dair belge alabileceğini ve bulunduğu Ceza İnfaz Kurumunda aynı koşutta bulunan diğer mahpuslara Kurum hekiminin 2 kez dolgu yaptığını iddia etmektedir.

3. Muhatap Sakarya 3 No.lu L Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu Müdürlüğünden alınan yazılı görüşte özetle;

a. 27/2/2024 tarihinde diş hekimi tarafından başvuranın muayenesinin yapıldığı ve 1/3/2024 tarihinde dentin çürüğü tanısıyla dişine dolgu işlemi yapıldığı,

b. 8/7/2024 tarihinde kurum diş hekimi tarafından muayenesinin yapıldığı, periapikal röntgen çekildiği, diş çekimi endikasyonu tanısının konulduğu ancak başvuranın çekimi kabul etmediği,

c. Başvuranın Kurum diş hekiminin uygun gördüğü tedavi yöntemini kabul etmemesinden kaynaklı diş sağlık probleminin devam ettiği belirtilmiştir.

4. Başvuran tarafından muhatap Kurumun cevabi yazısına karşı görüş sunulmamıştır.

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu :

Adres: Mithatpaşa Cad. No: 52 06420 Kızılay-ANKARA

Telefon No : 4227800 Fax No : 4227899

e-Posta : / Kep Adresi : tihek@hs01.kep.tr

İnternet Adresi : <http://www.tihek.gov.tr/>

Ayrıntılı Bilgi İçin:

Telefon No:

III. İLGİLİ MEVZUAT

5. 20/4/2016 tarihli ve 6701 sayılı Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu'nun "*Kurumun görevleri*" başlıklı 9'uncu maddesinin birinci fıkrasının (i) bendinde; özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin ulusal önleme mekanizması kapsamındaki başvurularını incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek Kurumun görev alanları arasında düzenlenmiştir.

6. 6701 sayılı Kanun'un "*Başvurular*" başlıklı 17'nci maddesinin birinci ve sekizinci fıkralarında, özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin Kuruma bizzat başvuru yapabileceği hükme bağlanmıştır.

7. 24/11/2017 tarihli ve 30250 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik'in "*Karar türleri*" başlıklı 65'inci maddesinde: "*Kurum, yapılan başvuru veya resen inceleme kapsamında yaptığı inceleme ve araştırma sonucunda incelenemezlik kararı, gerekçeli kabul edilmezlik kararı, gönderme kararı, ihlal kararı, idari yaptırım kararı, uzlaşma kararı, ret kararı ve karar verilmesine yer olmadığına dair karar verir.*" hükmü yer almaktadır.

IV. DEĞERLENDİRME VE GEREKÇE

8. Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumunun amacı; insan onurunu temel alarak insan haklarının korunması ve geliştirilmesi, kişilerin eşit muamele görme hakkının güvence altına alınması, hukuken tanınmış hak ve hürriyetlerden yararlanmada ayrımcılığın önlenmesi ile bu ilkeler doğrultusunda faaliyet göstermek, işkence ve kötü muameleyle etkin mücadele etmektir.

9. 6701 sayılı Kanun'un 9'uncu maddesinde; insan hakları ihlallerini resen incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek, ayrımcılık yasağı ihlallerini resen veya başvuru üzerine incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek, özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin ulusal önleme mekanizması kapsamındaki başvurularını incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek Kurumun görevleri arasında sayılmıştır.

Başvuranın dış dolgusu yaptırmak istediği ancak Kurum hekiminin dolgu yerine dış çekimi yapılmak istendiği iddialarına ilişkin olarak;

10. Anayasa Mahkemesi (AYM), ceza infaz kurumlarında kötü muamele olarak kabul edilebilecek hususların farklı şekillerde tezahür edebileceğini; idarenin ve görevlilerin kasıtlı davranışları, yönetsel hatalar veya yetersiz kaynaklar sebebiyle kötü muamelenin gerçekleşebileceğini belirtmektedir (AYM, *Ahmet Yeter*, 2014/5100, 16/2/2017, para. 39).

11. İşkence ve kötü muamele ulusal ve uluslararası mevzuatta mutlak olarak yasaklanmıştır. Birleşmiş Milletler (BM) Medeni ve Siyasi Haklar Sözleşmesi'nin 7'nci maddesine göre; "*Hiç kimse işkenceye ya da zalimane, insanlık dışı ya da küçük düşürücü muamele ya da cezalandırmaya maruz*

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu :

Adres: Mithatpaşa Cad. No: 52 06420 Kızılay-ANKARA

Telefon No : 4227800 Fax No : 4227899

e-Posta : / Kep Adresi : tihek@hs01.kep.tr

İnternet Adresi : <http://www.tihek.gov.tr/>

Ayrıntılı Bilgi İçin:

Telefon No:

bırakılamaz." Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin (AİHS) "*İşkence yasağı*" başlıklı 3'üncü maddesine göre; "*Hiç kimse işkenceye, insanlık dışı ya da onur kırıcı ceza veya muamelelere tabi tutulamaz."*

12. 13/12/2004 tarihli ve 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun'un "*Hükümlünün muayene ve tedavi istekleri*" başlıklı 71'nci maddesinde "*Hükümlü, beden ve ruh sağlığının korunması, hastalıklarının tanısı için muayene ve tedavi olanaklarından, tıbbî araçlardan yararlanma hakkına sahiptir. Bunun için hükümlü öncelikle kurum revirinde, mümkün olmaması hâlinde Devlet veya üniversite hastanelerinin mahkûm koşullarında tedavi ettirilir."* hükmü yer almaktadır.

13. Mahpuslar kendileri hakkındaki mahkûmiyet veya tutuklama kararı ile hukuken ellerinden alınmayan tüm hakları muhafaza etmektedir (Avrupa Konseyi Bakanlar Komitesi, Avrupa Cezaevi Kurallarına Dair Üye Devletlere Rec (2006)2-rev Sayılı Tavsiye Kararı, para. 2).

14. Bu bağlamda, Anayasa'nın "*Sağlık hizmetleri ve çevrenin korunması*" başlıklı 56'ncı maddesinin üçüncü fıkrasında yer alan; "*Devlet, herkesin hayatını, beden ve ruh sağlığı içinde sürdürmesini sağlar (...)*" hükmüne göre herkesin sağlık hakkı bulunmaktadır. Buna ek olarak, bir uluslararası insan hakları belgesi olan BM Ekonomik, Sosyal ve Kültürel Haklar Sözleşmesi'nin 12'nci maddesinin birinci fıkrasında yer alan; "*Bu Sözleşmeye Taraf Devletler, herkesin erişilebilir en yüksek bedensel ve ruhsal sağlık standardından yararlanma hakkını tanır."* hükmü ile sağlık hakkı taahhüt altına alınmıştır.

15. Mahpusun insan onuruna yaraşır koşullarda tutulması, tutukluluğun doğasında mevcut olan kaçınılmaz acı eşiğinin aşılmaması ve gerekli sağlık hizmetlerine erişimin sağlanması, sağlık ve esenlik halinin yeterli şekilde güvence altına alınmasını sağlamalıdır (Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi [AİHM], *Kudla/Polonya*, B. No: 30210/96, 26/10/2000, para. 94). Bu kapsamda, mahpusun ihtiyacı olan sağlık hizmetinin uygun bir şekilde karşılanmaması kötü muamele yasağının ihlali gündeme getirebilecektir. Öte yandan, AİHM kötü muamelenin AİHS 3'üncü maddesi kapsamına girmesi için asgari bir ağırlık düzeyine ulaşması gerektiğini belirtmektedir. Asgari düzeyin değerlendirilmesi somut olayın koşullarına göre belirlenmektedir. (AİHM, *Labita/İtalya*, B. No. 26772/95, 6/4/2000, para.120).

16. Başvuranın iddiaları, yukarıda yer alan mevzuat hükümleri ve içtihatlar ile birlikte ele alındığında; muhatap Kurumun sunduğu belgelerden, başvuranın 1 yıl içerisinde dış hekimi tarafından çok sayıda muayene edildiği, ilk etapta dolgu yapıldığı, daha sonra yapılan muayenelerde dış çekimi yapılması gerektiğinin başvurana bildirildiği ancak başvuran tarafından ısrarla dış çekimi işleminin kabul edilmediği, muhatap Kurumun başvuranın sağlık durumunu takip ettiği ancak başvuran tarafından hekim kararına uygun davranılmadığı, bu bağlamda muhatap Kurum tarafından yükümlülüklerin yerine getirildiği ve Kuruma izafe edilebilecek bir kötü muamele bulgusunun mevcut olmadığı değerlendirilmiştir.

17. Sonuç olarak başvuranın iddiaları, muhatap Kurumun cevapları ve ilgili mevzuat birlikte değerlendirildiğinde kötü muamele yasağının ihlal edilmediği kanaatine varılmıştır.

V. KARAR

A. Başvuruda KÖTÜ MUAMELE YASAĞININ İHLAL EDİLMEDİĞİNE,

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu :

Adres: Mithatpaşa Cad. No: 52 06420 Kızılay-ANKARA
Telefon No : 4227800 Fax No : 4227899
e-Posta : / Kep Adresi : tihek@hs01.kep.tr

Ayrıntılı Bilgi İçin:
Telefon No:

İnternet Adresi : <http://www.tihek.gov.tr/>

B. Kararın taraflara tebliğine ve KAMUOYUNA DUYURULMASINA,

C. Karara karşı tebliğ tarihinden itibaren 60 gün içerisinde Ankara İdare Mahkemesine başvurulabileceğine,

1/10/2025 tarihinde OY BİRLİĞİYLE karar verildi.

e-imzalıdır

Muhammet Ecevit CARTİ
Daire Başkanı

e-imzalıdır

Evren BAŞAR
Üye

e-imzalıdır

Av. Fatma ÇINAR
Üye

e-imzalıdır

Av. Melahat DEMİR
Üye

e-imzalıdır

Tayyip UÇAR
Üye

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu :

Adres: Mithatpaşa Cad. No: 52 06420 Kızılay-ANKARA

Telefon No : 4227800 Fax No : 4227899

e-Posta : / Kep Adresi : tihek@hs01.kep.tr

İnternet Adresi : <http://www.tihek.gov.tr/>

Ayrıntılı Bilgi İçin:

Telefon No: